

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehac nunquam
in lucem prodire

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. patre Isaacio confessore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

quæ ad æternæ beatitudinis emolumenta mereamur: præstante Domino nostro Iesu Christo, cui est cum patre & sancto spiritu gloria coequalis, essentia consubstantialis, virtus & honor, laus & iubilatio, nunc & perpetim per infinitas omnium seculorum æternitates, Amen.

SANCTI PATRIS NOSTRI ISAACII, QUI
FVIT VIR DEI, VITA: AVTHORE SIMEONE
Metaphraste.

27. Martij.

Persecutio
Valentis.Nota & cõ-
fer cum no-
stra ætate.

Actor. 12.

Dan. 13

1. Reg. 31.
1. Reg. 28.

DOST venerandæ & immaculatæ ac preciosæ Crucis Do-
mini nostri Iesu Christi inuentionem, post imperium Con-
stantini Magni Imperatoris, callidus & vaser ac verispellis
serpens, qui semper piorum hominum generi inimicus &
inuidus atque maleolus aduersatur, & fidem Saluatoris
nostri Iesu Christi semper impugnat, tale quiddam in Dei
Ecclesias machinatus est. Regnante enim impio & iniquo
Imperatore Valente, magnus aduersus orthodoxam fi-
dem impetus factus est. Nam ipse Arrianorum hæresis stu-
diosus ac defensor, iussit vt sanctæ fidelium Ecclesiæ clau-
derentur: vetuitque, nè solita in ipsis sacrificia fieret: quin-

etiam alias earum diruendas, alias in stabula redigendas curauit. Atque hæc quidem
superbia diu viguit. Quo sanè tempore magnus erat luctus & dolor seruorū Dei. Pre-
cabantur autem nocte ac die, vt Dominus Deus ad misericordiam moueretur, & iusti-
tiam exerceret. Sic igitur tunc agebatur, vt olim sub Herode rege pro Apostolorum
principe actum est.

Deus ergò aliquot annis interiectis, cuiusdam serui sui monachi, qui Isaacius voca-
batur, spiritum, vt pro Susanna quondam Danielelem, excitauit. Qui vt Elias propheta,
cùm angelicam vitam instituisset, ab Oriente profectus est. Eius autem oratio lucernæ
instar ardebat. Diuinus enim spiritus & gratia cælestis in ipso quiescebat. Hic cùm Im-
peratorem iniquè se gerere perspiceret, vehementer dolebat & angebatur, orabatque
Dominum, vt è sublimibus & sanctis sedibus suis despiceret, & misericordiam suam de-
monstraret. Audiuit eum Deus, quemadmodum Mosem aduersus Pharaonem, & con-
tra Imperatorem hostium impetum concitauit. Eo enim tempore Barbari apud Da-
nubium congregati, copias suas contraxerant, & bellum aduersus Imperatorem mo-
uebant, ac totis viribus in urbem ingredi conabantur. Magnus igitur tumultus exortus
est, & multa præda agebatur. Coëgit & Imperator exercitum suum, & in hostem expe-
ditionem parabat. Verùm idem illi accidit, quod Sauli Dauidis inimico contigerat.
Neque enim reuersus est. Nam Samuelis prophetia in ipso quoque expleta est, quod
Deum ad iracundiam incitasset.

Cùm igitur ad bellum proficisceretur Imperator, occurrit ei beatus Isaacius, & sicil-
lum est allocutus: Imperator, orthodoxorum Ecclesias aperi, & Deus iter tuum for-
tunabit. At ille viro sancto ne respondere quidem dignatus est: sed eo, vt stulto, relicto,
discessit. Alio die vir sanctus Imperatorem rursùm assecutus: Aperi, inquit, Imperator
Ecclesias orthodoxorum, & bellum prosperè conficies, ac victor reuertèris in pace.
Imperator seipsum colligens, & cogitans, quid sibi vellent ea verba, Reuertèris in pace,
voluit ei Ecclesias liberas dimittere. Coactoque cõsilio, de patefaciendis ortho-
doxorum Ecclesijs consultabat. Verùm qui eo tempore Præfectus erat, cùm esset ex impio
Arrianorum grege, persuasit Imperatori, nè beatum Isaacium audiret, sed contumelia
affectum afflictumque dimitteret. Quibus verbis adductus Imperator, virum pium con-
tempst. Sed ille iustum Dei iudicium expectabat.

Paucis autem diebus interiectis, Imperatorem proficiscentem rursùm assequitur,
arreptoque equi ipsius freno cœpit eum tum reprehendere, tum adhortari, vt sibi con-
cederet, quod postulabat. Sed ipse noluit. Erant autem prope viam spinæ cum palinuris
adeo densis & asperis, vt quoduis animal introisset, non posset sese inde viuam expedi-
re. Hunc Imperator locum tanquam laqueum conspicatus, iussit, vt virum sanctum il-
luc conijcerent, quò interiret. Verùm cùm in spinas coniectus esset, ita molliter iace-
bat, vt si in lectulo conuiesceret, nec yllo modo læsus est. Cùmque Imperator cum
exercitu discessisset, accesserunt tres viri candidis vestimentis induti, quos vir beatus
non

Valès iubet
Isaacium in
spinas ia-
ctari.

non agnoscebat, & eum incolumem extraxerunt, seque ab eius oculis subduxerunt, ut non posset intelligere, quinam essent. Sed cum in se reuersus fuisset, cognouit esse angelos Dei: & flexis genibus, gratias egit Domino, cui curæ sunt ij, qui timent eum. Cumque diu precationibus incubuisset, & Deum laudasset, surrexit: & spiritu sancto corroboratus, per aliam viam occurrit Imperatori, & constitit in eius conspectu. At Imperator eum adspiciens, admiratus est, & viri sancti presentia sic obstupuit, ut loqui non posset. Ipse verò cum fiducia: Tu quidem me, inquit, interituum in spinis existimasti, verum me Deus per angelos suos viuum seruauit. Quamobrem audi me, Imperator, & aperi Ecclesijs orthodoxorum, & aduersarios superabis, & cum laude & gloria reuertéris. Imperator, etsi libertatem & vultum hominis admirabatur, non tamen paruit. Erat enim cor eius excæcatum & alienum à Deo. Sed duobus Senatoribus Saturnino & Victori virum sanctum tradidit: Hunc mihi, inquiens, custodiendum curate, donèc reuertar in pace: & tunc eius arrogantiam meritis pœnis afficiam. At sanctus Isaacius spiritu sancto plenus, ut olim aduersus Achab regem Israël Michæas Prophe-^{3. Reg. 21.} ta, ita respondit: Si reuersus in pace fueris, scito in me non locutum esse Dominum Deum. Tu quidem manum conferes, sed non poteris hostibus resistere, & ab eorum conspectu fugies. Demum capieris, & viuus igne conflagrabis.

Tradito igitur viro sancto custodibus, discessit Imperator, verbis eius commotus ac perturbatus. Et cum esset bellum initurus, in oppidum quoddam Danubio propinquum ingressus, exercitum lustrauit, diemque prælio dixit. Cumque paucis diebus quiescisset, signa contulit atque conflixit. Sed quemadmodum vir sanctus prædixerat, hostium imperum sustinere non potuit. Itaque se fugæ commisit, & in agrum, in quo stabulum erat palæarum plenum, peruenit, ibique cum Præfecto, per quem corruptus fuerat, se abscondit. Barbari verò, qui sequebantur, cum illic eum latitare comperissent, igne circumiecto stabulum incenderunt. Atque ita miser combustus, spiritum reddidit. Totus autem eius exercitus Thessalonicam se contulit, & Gratianum Imperatorem Romanum expectauit. Qui cum ad eum, Deo fauente, peruenisset, alterum eis Imperatorem, nomine Theodosium, virum fidelem gloriosumque, & orthodoxæ fidei studiosissimum constituit. Atque ita Romam Gratianus reuersus est. Milites autem, suscepto Imperatore Theodosio, lati cum ipso Constantinopolim profecti sunt. Saturninus verò & Victor, quibus sanctus Isaacius custodiendus traditus fuerat, ad Imperatorem salutandum accesserunt: perieruntque, à viro sancto, ut pro se Deum precaretur. Colebant enim eum, uti prophetam, quoniam quæcumque Imperatori futura prædixerat, euenissent.

Duxerunt autem eum in ciuitatem, & inter se contendebant, uter ipsorum viro sancto domum ædificaret. At ipse, cognita eorum contentione: Audite, inquit, me serui Christi, nolite contendere: mihi gratum est studium vestrum: Sed quia vobis cordi est, ut humilitati meæ per fugium paretis, quid vobis faciendum sit, dicam. Si quis antea uerterit, ut mihi domum ædificet, illic habitabo omnibus diebus vitæ meæ. Ipsi autem, audito sancto viro, certatim domum coeperunt extruere. Ac Saturninus quidem, cum locum extra portam, quæ Collarida dicitur, possideret, illic ædificabat. Victor autem, in palatij loco, qui Arenosus appellatur, domum construebat. Cum igitur ambo, beati viri nomine ædificium molirentur, Saturninus adhibita diligentia, ita volente Deo, domicilium ex duplici constans contignatione perfecit: & virum beatum adiens: Ecce, inquit, serue Dei, habitaculum tibi construxi. Veni igitur, atque ibi habitabis. Accessit vir sanctus, atque illic in nomine Dei nostri permanit. Victor autem magno ambitu domicilium cum extruxisset, venit & vidit se à Saturnino fuisse superatum. Itaque magno affectus dolore, supplex ad sancti viri se pedes prostrauit: Oro te, inquit, pater, ut meum quoque locum accipias, & in eo commoreris, quando eum nomine tuo ædificandum curauit. Cumque multis verbis obsecrasset, respondit ei iustus Isaacius: Fili, inquiens, quo in loco voluit me Deus habitare, in eo quiescam, donèc vitæ meæ finis aduenierit. Et benedixit ei, atque dimisit. In domicilio igitur suo letus commorabatur.

Saturninus autem & Victor frequenter eum inuisebant, ducebantque secum & alios amicos, & ea, quæ subleuan dis pauperibus sunt necessaria, subministrabant. Domum etiam uterque suam illum vocabant, ut eis Dominus in eius ingressu & exitu benediceret. Quod si contingebat, ut, eo seriùs egrediente, portæ ciuitatis essent clausæ, concisibat & orabat, factoque Crucis signo, sponte sua portæ aperiebantur, atque ita exibat.

Valés viuus
ignibus cõ-
crematur.

En quanto
in precio ha-
betur vir
sanctus.

Signo Cru-
cis portæ
aperit.

exibat, gratias agens Deo. Saturninus autem cum eum vehementer diligeret, attulit ei tabulas totius loci, ut proprius esset ipsius mansionis. Noctes igitur & dies assiduas Deo preces offerebat: nec unquam cessabat pauperibus eleemosynas distribuere. Quod si visu veniret, ut aliquis ab eo pauper in via peteret eleemosynam, statim exuebat pallium suum, & pauperi dabat. Omni autem tempore vite sue gravitatem seruauit, spiritu feruens, ut ait Apostolus, Domino seruiens, spe gaudens, in tribulatione participans, orationi instans, necessitatibus sanctorum communicans, omnibus benedicens, maledicens nemini, angelorum imitans vitam, vestigia sequens Apostolica, tum zelo, tum sacrificio, tum desiderio Christi, omnem mansuetudinem erga omnes homines pre se ferens, Dei virtutibus ornatus, minimè pugnax, ab omni maleuolentia & malitia alienus, pacem & quietem querens, aduersarios monens & cohortans, ut confiterentur & adorarent sanctissimam Trinitatem, in quo consistit hominum salus, utque celestem angelorum ordinem, & diuinam vitam imitarentur. Prouectus autem ad seculum bonam, ad quam Abraham in terra promissionis, ad communem vite finem properauit.

Rom. 12.
Virtutes
sancti viri.

Animam
efflat.

Sanctæ &
preciosæ
eius reli-
quiæ.

Quodam igitur die conuocatis omnibus fratribus, longo eos sermone instituit, & cohortatus est, ut stabiles ac firmi in fide permanerent, & procul ab omni reprehensione Dei mandatis obtemperarent: atque ita illos Christo clementissimo commendauit, & virum fidelem atque constantem, ac disciplinæ suæ studiosum elegit, quem illis præficeret: & Deum precatus, eos dimisit. Cum autem venisset hora, ut è corpore ad Deum migraret, in pace spiritum suum sanctis angelis tradidit. Magnus verò inter fratres clamor & luctus exortus est, qui cum lachrymis dicebant: Pater, sis memor nostri. Et curantes eum, pro dignitate extulerunt. Ciues autem vniuersi ad obitum eius concurrerant, & ad tumulum vsque sunt eum comitati, & sanctas eius ac preciosas reliquias in æde sancti Stephani protomartyris, in sacro altari collocarunt. Ac ceteri quidem ad sua quisque loca reuersi sunt: fratres verò ad mansionem ipsius, Deum collaudantes, redierunt. Migravit ad Dominum sanctus pater noster Isaacius VI. Calend. Aprilis, & assidue pro nobis apud Salvatorem Christum intercedit, fiducia vrens apud Deum & Patrem: Cui gloria & imperium & adoratio & laus debetur, cum vnigenito eius filio, & spiritu sancto, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

DE NOVM MARTYRIBVS, in Perfide passis 27. Martij, vide infra in SS. Ionæ & Barachisij martyrio die 29. Martij.

VITA S. RVPERTI PRIMO VANGIONVM
DEINDE SALISBURGENSIS EPISCOPI, FIDELITER
conscripta, sed in gratiam lectoris per F. Laurentium Surium reddita
ferè paraphrasticòs.

27. Martij.

Catalogus
virtutum S.
Rupertii.

VM rex Childebertus apud Francos regnaret, anno secundo regni eius, sanctissimus Christi Confessor Rupertus apud Vangiones episcopi fungebatur officio. Is genus suum ad reges Francorum referens, tantam carnis nobilitatem & præstantiam fide & pietate in Deum eximia miracè illustrauit. Cuius si quis virtutes compendioso nōsse vellet, erat multa animi mansuetudine, integra corporis pudicitia & castitate, cum columbina simplicitate serpentis obtinens prudentiam, in laudibus Dei deuotus, consilio prouidus, in ferendis sententijs iustus, plenus sancto spiritu, à dextris & à sinistris præclare virtutum armis munitus, gregi suo optimè viuendi seipsum formam exhibens, quod sermone docuit, vita & factis declarans: corpus assiduis vigilijs perpetuisque ieiunijs macerans, operum misericordiz valde studiosus, adeoque largus & benignus in inopes, ut dum illos foueret beneficijs, seipsum ad inopiam redigeret, atque hoc solum suum esse putaret, quod in miseris & egenos contulisset.

Fama